

MONITOR

zpravodajský čtrnáctideník

ROČNÍK V., ČÍSLO 19

6. listopad 2008

(za dobrovolné příspěvky)

Tradice Otců

Ze starokřesťanské homilie z 2. století

Pán nám tedy prokázal takové milosrdenství, že už především jako živí neobětujeme mrtvým bohům ani se jim neklaníme, nýbrž že jsme skrze Krista poznali Otce pravdy. A co plyne z poznání, které k němu vede? Abychom nezapírali toho, skrze něhož jsme ho poznali. A ten přece říká? *Kdo se ke mně přiznává před lidmi, k tomu se přiznám před svým Otcem.* To je tedy naše odměna, když vyznáváme toho, skrze něhož jsme byli spaseni. Čím ho však vyznáváme? Tím, že budeme činit, co říká, že nebudeme opomíjet jeho přikázání a nebudeme ho ctít jenom

ústy, ale z celého srdce a z celé mysli. Říká přece u Izaiáše: *Tento lid mě uctívá rty, ale jejich srdce je daleko ode mě.*

Nestačí tedy, abychom ho jen nazývali Pánem, neboť to nás nezachrání. Říká přece: *Ne každý, kdo mi říká Pane, Pane, bude zachráněn, ale kdo činí spravedlnost.* A tak ho, bratři, vyznávejme skutky: vzájemnou láskou, tím, že nebudeme cizoložit ani se navzájem pomlouvat ani si závidět, nýbrž že budeme zdrženliví, milosrdní a dobří. Také máme být k sobě soucitní a nemáme lačnět po penězích. Takovými skutky ho tedy vyznávejme,

ne opačnými. A nesmíme se bát lidí víc než Boha. Jakmile byste si tak totiž počínali, pověděl by vám Pán: *I kdybyste byli spolu se mnou, v mém náručí, ale neplnili má přikázání, odvrhnu vás a řeknu vám: Odejděte ode mne, neznám vás, nevím, odkud jste, pachatelé nepravosti.*

Nuže tedy, bratři moji, dejme se do boje, vždyť boj už nastává. Víte také, že na pozemské závody se sjíždějí mnozí, ale věncem že nedostanou všichni, nýbrž jen ti, kteří vynaložili opravdu velkou námahu a bojovali skvěle. My ovšem bojujeme všichni, abychom dostali vítězný věnec. A tak běžme správnou cestou o odměnu nepomíjející, shromážděme se všichni a dejme se do boje, abychom dostali vítězný věnec.

Vítězem byl strach

Je to už pár let, co tři američtí volební profesionálové uveřejnili v týdeníku *Time* své vyprávění o tom, jak vyhráli volby Borisu Jelcinovi. Bylo pak zfilmováno pod názvem *Spinning Boris*, česky „Akce Jelcin“. Nebylo snadné vnutit apatickým voličům tlustého, věčně opilého muže, který neumí mluvit a tváří se jako diktátor. Nakonec sáhli k poslednímu kroku: je třeba voliče vyděsit. Protože se, jak zjistili, Rusové nebojí ničeho tolik jako války, sáhli k tomuto motivu. „Spaste Rusko!“, znělo závěrečné heslo kampaně.

Před našimi regionálními volbami jsem měla dojem, že američtí poradci ČSSD volí podobnou, byť měkčí taktiku. Průměrný občan republiky se má slušně, ale moc toho nemá. Pochopitelně se bojí poklesu úrovně a ztráty jistot (důchodová reforma). Ani válka není nereálná – kdo by se jí nebál?

A tak nám teď hrozí, že po těchto volbách bude ohrožena stavba obranného technického zařízení proti raketám, že se zastaví i ty skromné reformy, které se sotva začaly, takže problémy pohneme i nadále před sebou, ke škodě příští generace. Nejistoty spíš přibýlo než ubylo.

V této situaci by křesťané měli ukázat, že jsou lidmi budoucnosti. K odpovědnosti za budoucnost nás vede naše

Foto: <http://www.ceskenoviny.cz>

víra v Boží hodnocení našeho jednání, a v Soud, před kterým stane každý z nás jednotlivě. Navíc jsme lidmi budoucnosti i prakticky: v dnešní protipopulační náladě jsme to právě my, konzervativní křesťané, kteří máme více dětí: to *jim* patří budoucnost – ne dnešním liberálům, kteří děti nemají. A proto *my* máme za budoucnost větší odpovědnost než kdo-

koli jiný. Odvaha k budoucnosti by měla být naším hlavním heslem do nastávajících nelehkých časů.

A nelehké budou. Všichni ti navolení komunističtí bossové, velitelé milic a nomenklaturní kádry i jejich galerka nám ještě dají zabrat. Bez odvahy, odevzdané do Boží vůle, to neovládeme.

Michaela Freiová

ZPRÁVY

Židovsko-křesťanské vztahy na synodě

Na biskupské synodě promluvil Šear-Jašuv Kohen, hlavní rabín Haify. Soustředil se na místo Písma v židovské tradici. Apeloval také na náboženské vůdce celého světa, aby chránili Izrael.

Teprve mimo synodní půdu se kriticky vyjádřil k plánu na beatifikaci Pia XII.

O židovsko-křesťanském dialogu hovořil na synodě kardinál Albert Vanhoye SJ, bývalý ředitel Papežského biblického institutu a tajemník Papežské biblické komise. Referoval o dokumentu Papežské biblické komise o židovském Písmu a křesťanské Bibli. Podle kardinála Vanhoye se tento dokument vyznačuje

je úctou a láskou k židovskému lidu.

Kardinál řekl: „Opovržení, nepřátelství a perzekuci židů v Novém zákoně nenajdeme. Jsou zde námitky vůči určitým kategoriím židů a polemické texty, jež brání křesťanský apoštolát.“ „Nový zákon nesouhlasí s většinou židovského národa, protože vyhláší naplnění Božího plánu v Ježíši Kristu; tento nesouhlas však neznamená vzájemné nepřátelství. Například Pavel v listě Římanům 9,11 ukazuje, že úcta a láska k židovskému národu je jediný skutečně křesťanský přístup v situaci, jež patří do pozitivního Božího plánu.“

Zenit

Na synodě o mučednících Bible

Na synodě zaznělo svědectví o mučednících komunistických režimů, kteří zahynuli za hlásání Božího slova. Biskup Antons Justs z lotyšské Jelgavy připomněl, že v jeho zemi zahynuli a byli vězněni mnozí jen za držení Bible. Uvedl příklad kněze, který odmítl šlápnout na Bibli a místo toho ji políbil: za to byl odsouzen na 10 let na Sibiř.

Za sovětské éry se nesměly tisknout žádné náboženské knihy. Proto se řada lotyšských věřících – jako první křesťané – učili pasáže z Písma nazpaměť. Tato tradice je v Lotyšsku dosud živá. „Na ramenou těchto mučedníků stojíme, když dnes hlásáme slovo Boží,“ řekl biskup.

Zenit

Španělsko: výzva k vypalování kostelů

Během manifestací, jež protestovaly nebo naopak podporovaly příjezd potratové lodi *Aurora* k pobřeží u Valencie, vyzvaly feministické organizace otevřeně k vypalování kostelů a rozdávaly svým příznivcům sirky.

Příznivci života uspořádali ve městě veliké manifestace proti této „lodi smrti“: ta odváží ženy do mezinárodních vod, kde jim provádí potraty podle liberálních holandských zákonů. V sobotu 18. října se proti jedné z manifestací postavila skupina 40 feministek, jež

měly připraveny krabičky sirek s obrázkem kostela a nápisem: „Jediný/á kostel/církev, který/osvěcuje, je ten/ta, který/á hoří!“ (Jako většina jazyků má i španělština jediný výraz pro církev a kostel.)

Za občanské války byly ve Španělsku vypáleny stovky kostelů: jen za jedinou noc 19. června 1936 to bylo 50 kostelů, v Barceloně zůstala z 58 kostelů jen katedrála atd. Všechny kostely v republikánské zóně byly zavřeny; ničeny a zavírány byly i synagogy.

ACI Prensa

Severní Korea: veřejné popravysíří klima teroru

Severní Korea i nadále zadržuje obyvatelstvo veřejnými popravami. Vláda omezila dálkové telefony, aby zabránila šíření informací. Řekl to v OSN Vitit Muntarhorn, thajský expert na lidská práva. Lidem se brání v útěku ze země a mnoho lidí je v koncentračních táborech. Vláda se také snaží zablokovat provoz „tajných mobilních telefonů“ a sledování televize z Jižní Koreje.

Rýži z humanitárních dodávek dostává armáda, i když byla určena pro venkov. „Světový potravinový program“ vyhlásil „humanitární krizi“; podle jeho ředitele v některých provinciích došly potraviny už v říjnu. Oproti tomu jihokorejský ministr pro sjednocení tvrdí, že letošní úroda byla i na severu dobrá a počasí příznivé.

Asia News

Synoda: setkání absolventů *Biblica*

Během synody se konalo setkání absolventů koleje *Biblicum* (Papežského biblického institutu), jehož se zúčastnilo 80 účastníků synody.

Kolej založil papež Pius X. jako centrum pokročilých studií Písma a svěřil ji jezuitům. Už téměř sto let rozvíjí exegezi a vědecká biblická studia, studium biblických jazyků a biblické archeologie.

Zenit

BBC: náboženství je stále důležitější

Generální ředitel BBC Mark Thompson ve své přednášce 14. října řekl, že náboženství jako téma je pro média stále důležitější. Náboženství se vrací do společnosti. Představa, že víra se v moderním světě dostává na okraj, se ukázala jako falešná. Thompson odmítl kritiku, podle níž je BBC „proti Bohu“.

BBC se podle něho už po desetiletí snaží o denní i týdenní prezentaci náboženských témat. Právě teď se slavilo 80. výročí zavedení každodenní pobožnosti. BBC hovoří s náboženskými představiteli a denně uvádí „zamyšlení“ a modlitbu.

Kathmet

Problém s francouzským vyslancem u Svatého stolce vyřešen

Poté, co Vatikán odmítl přijmout homosexuálního militanta jako francouzského vyslance u Svatého stolce, nastala roční pauza. Nyní prezident Sarkozy stáhl jmenování Jean-Loupa Kuhna-Delforgea a Vatikán vyjádřil ochotu přijmout jiného kandidáta, Stanislase LeFebvrea.

Už před kontroverzním jmenováním Kuhna-Delforgea Vatikán nepřijal návrh na katolického spisovatele Denise Tillinaka, který je rozvedený a civilně sezdáný.

Sarkozyho konflikt s Vatikánem ve věci volby vyslance ozřejmil jeho dvojnásobný vztah ke katolicismu. I když prezident tvrdí, že podporuje náboženské hodnoty a prohlašuje se za částečně praktikujícího katolíka, je už dvakrát rozvedený a třikrát ženatý.

LifeSite News

ZPRÁVY

Prezident ČR předal státní vyznamenání

Foto: <http://www.ct24.cz>

Při večerní ceremonii oslav 90. výročí Československé republiky vyznamenal prezident 28 osob, z toho šest politických vězňů komunistického režimu. Z katolických osobností získal arcibiskup Graubner Řád TGM a profesor Armbruster SJ Medaili za zásluhy v oblasti výchovy a vzdělání.

Další vyznamenání byla udělena nejen v oblasti umění, vědy a školství, ale i za obnovu restituovaných podniků (fy Podzimek a Petroff).

Vyznamenáno bylo pět vojáků, z toho tři mladí hrdinové z české mise v Afghánistánu. Medaili za hrdinství získal například devětadvacetiletý Petr Králík, který při misi v Afghánistánu s nasazením života zachránil dva těžce zraněné britské vojáky. V sále za svůj čin sklídl velký potlesk. Podobně jako Zdeněk Lhota, který se s nasazením vlastního života se v Afghánistánu zasloužil o záchranu osádky zasaženého vozidla.

S tím souvisel i tón úvodního prezidentova projevu: připomněl památku našich padlých na všech frontách světových válek a vyzval k obnově vlastenečství: v tomto kontextu zazněla kritická zmínka o EU. Podle prezidenta teprve léta ukážou, zda členství v EU je přínosem. Vyjádřil obavu z toho, že stát se v domnění, že dělá pro sebe to nejlepší, vzdá svých nejdůležitějších rysů.

Ceremonie byla zahájena i ukončena přehlídkou vojenských praporů a středověkým chorálem *Ave coeli conditoris sponsa gloriosa*.

RC

Írán: trest smrti za konverzi

Dne 9. září schválil iránský parlament 196:7 nový trestní zákoník, který zahrnuje trest smrti pro odpadlíky od islámu. Ten dopadne na křesťanské a baháitské obce v zemi. Návrh bude nyní postoupen „Radě strážců“, jež o něm rozhodne.

Rada sestává ze šesti konzervativních

teologů jmenovaných iránským nejvyšším vůdcem a šesti právníků jmenovaných soudní mocí a schválených parlamentem. Rada má právo vetovat každý zákon, který neodpovídá ústavě a islámskému právu. V tomto případě se veto neočekává.

Compass Direct

Indie bez žen

Indický film „Národ bez žen“, který získal řadu mezinárodních cen, líčí situaci, jež v Indii nastávají kvůli nedostatku žen: jde o příběh dívky, kterou její rodiče prodají rodině, kde se musí stát manželkou všech pěti synů i jejich otce.

Tolik indických dívek je zabito před narozením nebo hned po něm, že už miliony mužů nemají šanci se oženit. Podle sčítání z roku 2001 připadá mezi dětmi do 6 let 927 dívek na 1.000 chlapců (normálně to bývá 950:1000); regionální a sociální rozdíly jsou ale obrovské. Nejhorší situace je Pandžábu, kde je v některých obcích jen 300 dívek na 1000 chlapců.

Trend se nelepší, protože dívky je stále třeba vyplatit věno a navíc se i zde zmenšují rodiny: proto matky dávají přednost

synům. Využívají ultrazvukového vyšetření a legálního potratu; každoročně je potraceno půl milionu děvčátek.

Ještě novější průzkum *Action Aid* v pěti indických státech ukázal, že se situace od dat z roku 2001 ještě zhoršila; přítom je horší spíše v bohatších regionech – vyšší prosperita a vzdělání problém neřeší.

Západní technologie genocidu ještě zhoršují: v létě bylo třeba přimět Google a Microsoft, aby stáhly reklamy na sety umožňující určení pohlaví plodu, určené právě pro Indii. Indická vláda už zakázala ultrazvukové vyšetření k určení pohlaví a jsou stanoveny tvrdé tresty, ale legislativa se neuplatňuje.

Mercator

Taliban útočí na katolickou školu

V pákistánském údolí Swat poblíž afgánských hranic podnikli Talibové bombový útok na katolickou dívčí školu. Ta byla kvůli ohrožení už před několika měsíci zavřena; předtím ji navštěvovalo 1000 dívek, většinou muslimek. Podobně ohrožovali islamisté dívčí klášterní školu v Sangotě.

Militantní muslimové vyvíjejí na místní křesťanskou menšinu nátlak, aby přijala islámské právo. Křesťané se nebojí jen o svou vlastní bezpečnost, ale tvrdí, že Talibové jsou nebezpečím pro všechny Pákistánce, protože vytvářejí kulturu teroru a nejistoty.

Kathmet

Katolické školy v Thajsku

Papež zaslal k životnímu jubileu požehnání bangkokskému arcibiskupovi, kardinálovi Kitbunchu. Ten významně rozvinul roli Církve ve vzdělávání. Katolické školy mají v Thajsku vysokou akademickou úroveň; Církev (kongregace i soukromníci) poskytuje každoročně 60 nových stipendií nadaným studentům. Podle kardinála jsou tyto školy také místem „mírové koexistence mezi mládeží různých náboženství“.

Jen v diecézi Bangkok je 300 katolických škol se 400.000 studentů, většinou buddhistů a muslimů; katolíků je 5–10 %.

Asia News

Udržet přítomnost křesťanů na Středním východě!

Chce-li Evropa a Spojené státy budovat na Středním východě klima míru, měly by tam zajistit přítomnost křesťanů, řekl řecko-melchitský patriarcha Řehoř III. Laham ze syrské Antiochie v rozhovoru pro *Osservatore Romano*. Nemínil tím jen Svatou zemi, ale i Libanon, Jordánsko, Syrii, Kuvajt, Irák a Arabské emiráty.

Situace tamějších křesťanů je ztížena hrozbami a projevy násilí, jichž přibývá, řekl patriarcha, a bude-li exodus pokračovat, „vytvoří se oddělené bloky a bude stále těžší mluvit o koexistenci mezi Evropou, islámsko-arabským světem a maličkým židovským územím“. „Pak by skutečně hrozil střet civilizací, jež se navzájem neznají, kultur, jež spolu nekomunikují, náboženství, jež se vzájemně nerespektují.“

Zenit

PROJEV PAPEŽE

Být znamením naděje pro svět

Papežův projev k nastupujícímu českému velvyslanci ČR u Svatého stolce
JUDr. Pavlu Vošalíkovi

Foto: <http://avaro.mzv.cz>

Benedikt XVI. přijal dne 27. září 2008 na slavnostní audienci v Papežském paláci v Castel Gandolfo Jeho Excelenci pana Pavla Vošalíka, nového velvyslance České republiky při Svatém stolci. Velvyslanec mu předal pověřovací listiny. Po výměně textů projevů velvyslance a papeže proběhl jejich soukromý rozhovor. Po slavnostní audienci odjel velvyslanec do Vatikánu, kde se setkal s kardinálem Tarcisio Bertone, státním tajemníkem Svatého stolce.

JUDr. Pavel Vošalík byl náměstkem ministra zahraničí a podílel se na dojednání Smlouvy mezi Českou republikou a Vatikánem. Byl českým velvyslancem v Jihoafrické republice (1997–2001), v letech 2004–2008 zastával úřad českého velvyslance v Kanadě, během jeho úřadu Kanada zrušila vízovou povinnost pro české občany. V roce 2008 byl jmenován novým velvyslancem České republiky u Svatého stolce, v této funkci vystřídal Pavla Jajtnera.

Vážený pane velvyslance, je mi potěšením, že Vás dnes mohu přijmout u příležitosti předání pověřovacích listin, kterými jste ustanoven k zastávání úlohy mimořádného a zplnomocněného velvyslance České republiky při Svatém stolci. Děkuji Vám za srdečný proslov, který jste přednesl na začátku poslání, kterým Vás Vaše vláda pověřila. Prosím Vás, abyste vyřídil můj

aktivní pozdrav prezidentu republiky, panu Václavu Klausovi, a abyste ho ujistil, že se modlím za zdraví a prospěch jeho národa.

Pane velvyslance, cením si toho, že zdůrazňujete vliv křesťanství na bohaté kulturní dědictví Vašeho národa, zvláště na úlohu, kterou sehrálo evangelium, když přinášelo českému národu naději v době útisku. Naděje je skutečně nepomíjejícím poselstvím, které Církev předkládá každé generaci, poselstvím, díky kterému se Církev zapojuje do celosvětové úlohy vytvářet pouta pokoje a dobré vůle mezi všemi národy. Činí tak zvláště skrze svou diplomatickou činnost, která zdůrazňuje důstojnost lidí, určených k tomu, aby žili ve společenství s Bohem a ve společenství mezi sebou navzájem.

Váš národ, veden smyslem pro solidaritu, která mu umožnila znovu povstát po pádu totalitarismu, chce přispět také ke prospěchu celé světové rodiny, a to účastí na mezinárodní spolupráci v boji proti násilí, hladu, chudobě a dalšímu bezpráví ve společnosti. Vaší zemi se brzy otevřou nové možnosti při předsednictví Radě Evropské unie v příštím roce. Věřím, že budou-li stanoveny jasné cíle a bude-li usnadňována spolupráce všech členských zemí, pak Česká republika, poctěna předsed-

nictvím, bude moci být pevným orientačním bodem ve společné snaze uvést do souladu jednotu a rozdílnost, národní svrchovanost a společné aktivity, ekonomický pokrok a sociální spravedlnost v Evropě.

Církev si je vědoma nesčetných úloh, před kterými Evropa stojí, právě ve chvíli, kdy se národy snaží o založení stabilnějšího mezinárodního společenství pro budoucí generace. Aby v tom mohla pokračovat, její představitelé jsou povoláni k tomu, aby uznali, že štěstí a blahobytu lidí nelze dosáhnout pouze skrze struktury nebo jednotlivou společenskou nebo politickou vrstvu (srov. *Spe salvi*, č. 24). Uskutečnění autentické kultury vyžaduje harmonickou spolupráci rodin, církevních společenství, škol, ekonomických sil, komunálních organizací a státních institucí. Nechtějí být v žádném případě samoučelné, nýbrž jsou strukturovány a uspořádány tak, aby sloužily všem a jsou mezi sebou navzájem propojeny za účelem společného dobra (srov. *Centesimus annus*, č. 13).

Celá společnost proto získá, když je Církvi dáno právo spravovat duchovní a materiální dobra pro svou službu (srov. *Gaudium et spes*, č. 88). Ve Vaší zemi se v této oblasti ukazují znamenité pokroky, ale ještě zbývá mnoho vykonat. Věřím, že speciální komise, které za účelem vyřešení mimořádné otázky církevního majetku sestavila Vaše vláda a parlament, budou i nadále pracovat čestně, poctivě, a uznají upřímně přínos Círky pro společnost. Vyslovuji zvláštní přání, aby se na toto dbalo i při řešení otázky pražské katedrály, která je živým svědectvím bohatého kulturního a náboženského dědictví Vaší země a dokladem souladu mezi Církví a státem.

Evangelium ze své podstaty vybízí věřící, aby se věnovali láskyplné službě svým bratřím a sestrám bez rozdílu a bez ohledu na námahu (srov. Lk 10, 25–37). Láska je vnějším vyjádřením víry, která nese společenství věřících a umožňuje jim, aby byli znamením naděje pro svět (srov. Jan 13,35). Zářným příkladem této viditelné lásky ve Vaší zemi je práce charit. Její členové intenzivně pracují v nesčetných sociálních oblastech.

KOMENTÁŘE

Zvláště to lze vidět ve službě svobodným matkám, bezdomovcům, postiženým a vězňům. Spolupráce Charity České republiky a Ministerstva zdravotnictví, Ministerstva práce a sociálních věcí je dokladem plodů, které mohou vzejít z úzké spolupráce mezi státními a církevními strukturami (srov. *Deus Caritas est*, č. 30). Rád bych zdůraznil na tomto místě nesmírný potenciál pro výchovu mládeže. Účastí v těchto iniciativách se učí, že autentická solidarita nespočívá pouze v po-

skytování materiálních dober, ale v darování sebe sama (srov. Lk 17,33).

Na závěr mi, Excellence, dovoluji, abych vyjádřil Vám a Vaším spoluobčanům účast na tragické smrti pana Ivo Žďárka, velvyslance České republiky v Pákistánu, který byl mezi těmi, kdo přišli o život v nedávném atentátu v Islámábádu. Každý den se modlím za to, aby toto násilí skončilo a povzbuzuji všechny, kdo pracují v diplomatických službách, aby se stále intenzivněji věnovali podpoře míru

a zaručení bezpečnosti ve světě.

Na začátku Vaší služby, pane velvyslanče, Vám z celého srdce přeji, aby Vaše poslání přineslo hojné plody. Ujišťuji Vás, že úřady římské kurie jsou připraveny Vám v těchto úkolech pomoci. Prosím Vás, abyste ujistil lid České republiky o mých modlitbách a mé úctě. Přeji všem lidem hojnost Božího požehnání a svěřuji je láskyplné prozřetelnosti všemohoucího Boha.

www.kardinal.cz

Čekání na změny

Postřehy ze zasedání Synody biskupů o Božím Slovu

Jako novinář Vatikánského rozhlasu jsem měl poslední tři týdny vzácné privilegium sledovat zblízka zasedání Synody biskupů o Božím Slovu. Pro vnějšího pozorovatele je synoda událostí poměrně kuriózní. Velká jména Církve, včetně Benedikta XVI., náhle dostávají tvář. Církev se stává velmi lidskou, blízkou a v jistém smyslu malou. Na druhou stranu, když vidíme představitele celé Církve shromážděné na jednom místě, čekalo by se, že někdo konečně začne mluvit o nejnáléhavějších problémech dnešní Církve, že nás čeká živá diskuse, konkrétní řešení, rozhodnutí. Že uvidíme něco na způsob církevního parlamentu. Ale nic z toho se nekonalo.

Ukazuje se, že synodalita nemá v podstatě mnoho společného s demokracií. Jistě, synodní otcové byli delegováni episkopáty místních církví, na synodě samotné proběhlo několik hlasování, pracovaly různé komise. Kdo ale poslouchal vystoupení v synodní aule, mohl nabýt dojmu, že shromáždění biskupové nechtějí vůbec nic řešit, o ničem rozhodovat. Někteří biskupové, s kterými jsem v kuloárech synodní auly mluvil, otevřeně přiznávali, že synoda nic nového nevymyslí. Proč tedy byla svolána? Nejvýstižnější odpověď dal asi bratr Alois, převor komunity z Taizé (byl jedním ze tří zvláštních hostů, vedle vrchního rabína Haify a předsedy Mezinárodní biblické společnosti). Řekl, že na synodě bylo možné „pocítit“ Církev, co se děje v Církvi, čím nyní žije. Dodal bych k tomu jen jednu věc: *cum Petro et sub Petro*. Jakkoli bychom se pokoušeli ohýbat ideu synodalitu do demokratických vzorců, na zasedáních nebylo pochyb

Foto: <http://www.kardinal.cz>

o tom, že synoda byla svolána pro papeže. Pravě on má pocítit, co se děje v Církvi, a vyvodit z toho důsledky v posynodní apoštolské exhortaci. A k tomu třeba podotknout, že synoda je především duchovní událostí, jakousi rekolekcí. Nejvýrazněji se to projevovalo na tváři kardinála Vlka. Den po dni vyzařovala stále větší entuziasmus.

Paradoxy pokoncilní reformy

Vraťme se ale k předmětu zasedání. Jakou Církev bylo možné potkat na synodě? Myslím, že v pozadí stál bolestný paradox naší doby. Na jedné straně se Církev může chlubit velkými úspěchy pokoncilní biblické obnovy: máme dokonalé překlady, množství komentářů, kněží dnes znají Bibli lépe než kdykoli

v minulosti... Na druhé straně v zemích, v nichž se biblické jaro Církve vydařilo nejlépe, se radikálně snížil počet křesťanů, tedy těch, k nimž Slovo Boží skutečně přichází. Něco tedy selhalo – a to radikálně. Církev ztratila schopnost komunikace. Slovo, které se v rukou exegetů stalo mrtvým předmětem bádání, přestalo působit. Aplikace protestantského a konec konců ahistorického postulátu *sola scriptura* v katolické teologii způsobila, že se Písmo stalo nástrojem nikoliv evangelizace, nýbrž boření všech pravd víry, jedné za druhou, jak to výmluvně ilustruje snad již klasický žert exegetů: „Neboj se Maria, já jsem jen rétorická figura.“ Ukazuje se tedy, že také v biblické oblasti je nutná reforma reformy. Přestože Církev ještě nedozrála k velkému

KOMENTÁŘE

pokoncilnímu *mea culpa*, potřeba změn byla na synodě cítit výrazně. Otcové to vyjadřovali jako přiblížení Bible pastorační a její postavení do služby evangelizace. Svätý otec to výstižně uchopil ve své homilii při zakončení synody, když citoval dramatické varování svatého Pavla: „Běda, běda mi, kdybych nehlásal evangelium!”

Konec snu o jednotě Církve

Neočekávaným výsledkem synody bylo rozplynutí snu o pankřesťanském ekumenismu. Vystoupení odloučených bratří ukázala, že právě Slovo Boží je nepřekonatelnou překážkou. Delegát Světové luteránské federace slavnostně potvrdil platnost protestantské zásady *sola scriptura*. Oproti tomu duchovní vůdce pravosláví, patriarcha Bartoloměj I., se postavil přímo proti ní. Tvrdil totiž, že psané Slovo, totiž právě *scriptura*, je druhotné, a tedy druhořadé. Z toho plyne závěr, že dokud protestanti budou věřit v Lutherovu neomylnost a jeho *sola*

scriptura, nemůžeme si o jednotě dělat iluze. V takové situaci je třeba dát za pravdu jednomu ze synodních otců, který ve svém vystoupení nazval často opakovaná slova *Ut unum sint* prázdný heslem – a dokonce rouháním.

Na okraj nutno poznamenat, že vystoupení představitele luteránů bylo jedním z nejpodivnějších. Především proto, že bylo z velké části věnováno nikoli Božímu Slovu, nýbrž sociálním otázkám. V rozporu s tím, co bychom čekali od protestantů, deklarujících svou výlučnou vazbu na Písmo.

Kdo to ale všechno provede?

Když už se dělím o své zkušenosti ze synody biskupů, musím ještě zmínit jednu věc, která může snad být subjektivní, ale je-li na ní něco pravdivého, říká o situaci současné Církve mnohé. Během projevů v synodní aule, stejně jako při rozhovorech s některými účastníky synody jsem měl pocit, že – až na malé výjimky – biskupové přítomní na synodě,

pastýři, kteří dnes vedou Církev, necítí dost síly nebo možná duchovní autority k tomu, aby provedli v Církvi nezbytné změny. Jistě, vědí, že je nutné něco změnit, velmi si to přejí a dávají zelenou. Nevědí ale přesně, jak se toho úkolu chopit, nevěří, že by změnu mohli sami prosadit ani ve svém nevelkém místním stádku. Kardinálové a biskupové přítomní na synodě patří do generace, která se plně ztotožnila s pokoncilními reformami, byla hlavním protagonistou těchto změn. V Církvi už něco vykonali, s těmi nejlepšími úmysly. Na druhou reformu, reformu reformy, jim už trochu chybí entuziasmus. Jakkoli jí upřímně přitakávají. Vůbec to nemusí znamenat duchovní útěk. Spíše je v tom, alespoň tak se mi to jeví, očekávání jakéhosi pohybu zezdola – svatých Františků, Dominiků nebo Ignáců, kteří silou a autoritou vlastní světům dají impuls k proudu zdravé obnovy a vtáhnou do ní zbytek Církve.

*Pro RC Monitor napsal Krzysztof Bronk,
Vatikánský rozhlas*

Soukromá víra

Foto: <http://revue.theofil.cz>

Dne 26. října 2008 byl při bohoslužbách čten Pastýřský list biskupů k bioetickým otázkám. Byl? Zřejmě jen měl být. Ze dvou bohoslužeb, na kterých jsem měl účast, se nečetl ani při jedné.

Otcové biskupové Čech a Moravy zdůvodňují svůj list tím, že ačkoli Církev vydala k tomuto tématu řadu dokumentů, dostupných i v češtině, seznamu-

je se s nimi jen omezený okruh zájemců. Touto cestou proto chtěli seznámit s jejich obsahem velmi stručně co nejširší okruh věřících.

Katolická církev vyznává společnou víru také v rámci nedělní liturgie. Tato jednotná, všeobecná, tedy katolická víra je právě tím, co Církev odlišuje od jiných církevních společenství. Proto, aby se tato víra uchovávala jednotná, byli samotným Kristem ustaveni pastýři – apoštolové. Oni si ustanovovali pomocníky, ale za obsah víry byli vždy přímo odpovědní. Tak je tomu doposud, nástupci apoštolů jsou biskupové, včetně těch Čech a Moravy. Mají i dnes své pomocníky, tedy i kněze, kteří slouží mše svaté, udělují další svátosti a vedou Boží lid na cestě k Bohu.

Odpovědnost ve věroučných otázkách zcela bez pochyby nesou biskupové, úkolem kněží je jim v tomto pomáhat. Proto bylo povinností každého kněze, sloužícího mši svatou v 30. neděli během roku, přečíst Pastýřský list.

Každý věřící, proto i kněz, je odpovědný svému svědomí. Paradoxně tedy mohlo dojít, a zřejmě i došlo, k situaci, kdy obsah pastýřského listu nebyl v souladu se svědomím celebrujícího kněze. Proto-

že kněží nejsou oprávněni pastýřský list jakkoli komentovat, v takovém případě podle mého názoru měl pastýřský list nepřčíst, ale věřící o něm informovat. Pro tento případ ale nepovažuji za dostatečné, informovat formou vyvěšení na nástěnku nebo zařazení ve farním periodiku, neboť takové dokumenty vyhledává stejně málo věřících, jako samotné církevní dokumenty, o kterých list hovoří.

Tím, že se věřící neměl možnost seznámit s obsahem Pastýřského listu, nebyl mu umožněn kontakt s důležitým věroučným sdělením jeho biskupa, byl uchráněn sjednocujícímu dotyku katolické víry, a jeho víra se zase více privatizovala. Otázkou pak je, jestli se tímto způsobem nevytváří síť soukromých katolických věr podle farností a možná i jednotlivých věřících.

V roce 1949 se mnoho kněží předčítáním Hlasu biskupů a ordinářů věřícím v hodině velké zkoušky vystavilo přímému nebezpečí perzekuce a většina z nich za to také zaplatila dlouholetým vězením a dalšími příkořimi. Posuzování morálních kvalit kléru v tak odlišných obdobích ve mně vyvolává smutek. Opravdu tak odlišných?

Jindřich Michl, ekonom

PASTÝŘSKÝ LIST

Společný pastýřský list biskupů Čech a Moravy

V neděli 26. 10. 2008 se během bohoslužeb ve všech diecézích četl společný pastýřský list biskupů Čech a Moravy k etickým otázkám, které se týkají lidského života. Záměrem biskupů bylo seznámit velmi stručně co nejširší okruh věřících s obsahem církevních dokumentů k těmto otázkám.

Drazí bratři a sestry,

v poslední době se v naší společnosti, a zvláště ve sdělovacích prostředcích, mnoho mluví o etických otázkách, které se týkají lidského života. Vydávají se a připravují zákony, které závažným způsobem ovlivňují postoje lidí. Církev k těmto otázkám vydala řadu dokumentů. Většina z nich je sice dostupná i v češtině, avšak seznamuje se s nimi jen omezený okruh zájemců. V tomto dopise proto chceme s jejich obsahem velmi stručně seznámit co nejširší okruh věřících.

Lidský život je posvátný Boží dar. Jen Bůh je pánem života od jeho počátku až k jeho konci. Nikdo a za žádných okolností si nemůže osvojit právo přímo zničit nevinnou lidskou bytost. Vzpomeňte na biblickou událost, kdy Kain zabil Ábela. Bůh říká Kainovi: *Prolitá krev tvého bratra křičí ke mně. Budeš proklet a vyvržen ze země.* Takovou kletbu přivolává každý vrah. Kdo chce žít, musí přát život i druhému. Jedinou výjimkou může být oprávněná sebeobrana. Jen kdo brání svůj život, není vinen vraždou, i když je donucen zasadit útočnickovi smrtelnou ránu.

To se ovšem týká i nenarozených dětí, protože lidský život musí být chráněn již od okamžiku početí. Potrat není jen věcí matky a jejího práva na své tělo. Nenařazené dítě není její tělo. Nikdo nemá právo je zabít. *Přímý potrat, ať už chtěný jako cíl nebo jako prostředek, odporuje mravnímu zákonu.* Už v nejstarších křesťanských dokumentech prvních staletí čteme: *Nezabiješ zárodek potratem a nenecháš uhynout novorozeně.* Církev chápe ochranu bezbranných nenarozených dětí tak vážně, že každého, kdo úmyslně provedl nebo nechal si provést potrat, považuje za vyloučeného ze společenství církve. Takový člověk nemůže přistupovat ke svátostem, dokud nelituje svého skutku a nedosáhne zrušení trestu. Je nezbytné, aby lékaři i ostatní zdravotníci pracovníci měli možnost odmítnout účast na umělém potratu či jiném úkonu, který by byl v rozporu s jejich svědomím, a to bez rizika diskriminace nebo postihu příslušného zdravotnického zařízení.

Moderní medicína dosáhla velkého pokroku, z něhož máme všichni užitek. Avšak ne vše, co je lékařsky možné, je taky dobré a dovolené. Například vyšetření, kterým se má rozpoznat případná nemoc dítěte ještě před porodem, je dovolené. Má však směřovat k léčbě, nikoli k potratu, a to ani, kdyby se ukázala pravděpodobnost, že se narodí postižené dítě. *Diagnóza se nesmí rovnat rozsudku smrti.*

Léčení neplodnosti je samozřejmě dovolené, nejsou však přípustné technické postupy, při kterých se má dosáhnout oplodnění jiným způsobem, než pohlavním spojením muže a ženy. Navíc nelze pominout, že se při asistované reprodukci obvykle získává více embryí, z nichž se většina později ničí nebo používá jako biologický materiál. Souhlasit nelze ani s „dárčovstvím“ zárodečných buněk. Člověk má právo se narodit jako plod lásky.

V různých anketách se hlasuje, jestli jsou lidé pro eutanazii. Při tom se poukazuje na utrpení nevléčitelně nemocných, jako by eutanazie byla záležitostí soucitu a milosrdenství. Většina odpovědí v anketách vychází z neznalosti faktů. Oč ve skutečnosti jde? Je třeba dobře rozlišovat. Nikdy není dovoleno přímé zabití nemocného, i kdyby trpěl smrtelnou chorobou, a s aktivním ukončením života souhlasil nebo je i vyžadoval. Pacient ovšem může odmítnout příliš zatěžující léčbu, která nepřinese výraznou změnu. Podobně ani lékař není povinen prodlužovat proces umírání, který již započal. Upuštění od neúčinné léčby ovšem není eutanazií, ale projevem uznání konečnosti lidského pozemského života. Nikdy se však nesmí zanedbat péče o nemocné, včetně výživy a tekutin. Snaha řešit utrpení nemocných smrtí je projevem zločinné arogance. Paliativní medicína dnes dovede zbavit nemocné bolesti. Finanční náročnost léčby není oprávněným důvodem odírání účinné péče. Jedním ze závažných důsledků uzákonění eutanazie by mohl být sociální tlak na nemocné, aby se umoudřili, odešli a nezatěžovali společnost.

Eutanazie není novinkou. Tuto zrůdnost využíval už Hitler, který svým nařízením umožnil vraždit ve velkém lidské postižené, ale i nepohodlné a politické odpůrce. Vypadá to, že dnešní propagátoři mají příliš krátkou paměť. Je to nebezpečná hra s ohněm. Avšak i když zákon něco připouští, ještě to neznamená, že je to také mravně dovolené. Nad

lidským zákonem stojí lidské svědomí a Boží zákon.

Právě před 40 lety vydal papež Pavel VI. encykliku *Humanae vitae*, ve které varoval před odtržením sexuálního života od plození dětí, před umělou antikoncepcí i před nezodpovědným sexem mimo manželství. Odkaz papeže je stále aktuální. Chceme-li mít jako národ naději na budoucnost, musíme přijímat více dětí a žít pro ně.

Evropská společnost vymírá a zadluhuje budoucí generace. Je možné, že děti, které lásku svých rodičů dostatečně nepoznají, nebudou ochotny se starat o staré a nemocné rodiče. Snadno budou souhlasit s odstraněním těch, kteří již nejsou pro společnost přínosem a zatěžují ekonomiku nákladnou péčí. Kdysi se vtipně říkalo, že domov důchodců je pomstou za jesle. Podobně by se snad dalo říci, že eutanazie je pomstou za potraty.

Drazí bratři a sestry,

zabývali jsme se vážnými otázkami, které jsou pro nás zvláštní příležitostí uvědomit si, jak velikým darem je pro nás svoboda, ke které nás osvobodil Kristus. Život podle Božího slova přináší naději nejen na štěstí v nebi, ale i na šťastnou budoucnost zde na zemi. Ti, kteří budou svůj život a své názory stavět na Kristu jako na základním kameni, budou kvasem a solí země. Budou její nadějí. Víme, že v některých situacích může být velmi těžké spoléhat se na Boha a přijímat jeho vůli. Přijetím Boží vůle však vytváříme prostor pro Boží zásah do našeho života a do dějin. Povzbuzujeme se navzájem vírou, která nese plody hodné Krista – Spasitele a nebojme se žít jinak, než svět kolem nás. Křesťanská kultura roste z věrnosti Kristových svědků a z krve mučedníků. Zároveň však uplatňujeme svou občanskou zodpovědnost při vytváření veřejného mínění a spravedlivých zákonů, abychom se nestali spoluviníky.

Při této příležitosti chceme upřímně poděkovat všem, kteří vydávají svědectví křesťanského života a svým zodpovědným přístupem k rodině a k životu často i za cenu obětí budují zdravou společnost. Se zvláštní nadějí se díváme na mládež schopnou velkorysosti v lásce. Každého z vás provázíme svou modlitbou a všem ze srdce žehnáme.

Vaši biskupové Čech a Moravy
<http://tisk.cirkev.cz>

KOMENTÁŘE

Poločas pro Paroubka

Volby byly jasným varováním pro pravici, aby se do parlamentních voleb vzpamatovala

Foto: <http://domaci.ihned.cz>

Byl jsem velmi rád, že jsem byl ušetřen nutností jít k volbám. Krajské volby v Praze neprobíhaly a senátní volby v mém obvodu také ne. Ošidného dilematu jsem ale úplně ušetřen nebyl. Pár přátel a příbuzných se na mě totiž obrátilo s prosbou o radu – koho mají volit? Nebudu čtenáře nudit detaily pražských senátních kandidátek, ale jeden příklad přesto napoví mnohé o neduzích české politiky.

Syndrom menšího zla

Má sestra volila v senátním obvodu č. 27. Má volit lidoveckého kandidáta Prof. MUDr. Pavla Klenera? Nebo kandidáta ODS, šéfa pražské záchranky Mudr. Zdeňka Schwarz? Oba jsou lékaři, oba jsou nezávislí na kandidátkách ODS či KDU-ČSL. Pavel Klener je bezesporu lidsky příjemnější, než neobyčejně nesympatický kariérista Schwarz, ale jaké mají oba názory? Nikdy se příliš nevyjadřovali k záležitostem mimo svůj obor. Podívám se tedy na jejich webové stránky, ovšem ouha... Profesor Klener zde nemá prakticky nic a doktor Schwarz pět bodů, které ovšem znějí spíše jako program pro volbu starosty než senátora (Praha bez drog, dostupné zdravotnictví atd). Nic o jejich postojích třeba k lisabonské smlouvě, výši daní, reformám, radaru, naší účasti v boji proti terorismu, bioetických otázkách...

Nakonec doporučím volbu profesora Klenera, ten ovšem prohrává a do dru-

hého kola postupuje Schwarz a jeho sociálně-demokratická oponentka Blanka Haindlová. První kolo voleb vyhrála masivně ČSSD, v hrůze z oranžové záplavy doporučuji volit v druhém kole Schwarze.

Je to syndrom celé české politiky. Politika je bohužel čím dál více jen čím dál smutnější volbou menšího zla. Jenže hodně lidí si volbu bere dost osobně a není ochotno se spokojit s chladnou kalkulací typu: „Ano, tento kandidát je sice zkorumpovaný, ale uškodí méně než ten druhý, který je navíc spojený s organizovaným zločinem a chce nám zvýšit daně...“. V současné politice bohužel marně pátráme po někom, kdo by dokázal nadchnout, kým bychom si mohli být stoprocentně (nebo alespoň ze tří čtvrtin) jisti, někdo, kdo strhne lidi, naplní je důvěrou v budoucnost, či dokonce ochotou přinášet pro ni eventuelně i určité oběti. Poslední takový byl Václav Klaus v krátkém období počátku 90. let, kdy přesvědčoval český lid o nutnosti vybudovat kapitalismus. Posledním, kdo měl podobnou šanci, byl Jiří Čunek, který si dovolil říct to, co mnoho lidí pálí (o tzv. sociálně nepřizpůsobivých občanech).

Ani jeden z nich své roli nedostal. Klausův reformní étos utonul ve falešném sebeuspokojení a korupčních aférách, Čunek skončil jako politik, který (ponecháme-li stranou jeho údajnou

korupční aféru) na sebe upozornil spíše nevhodnými výroky a neobratným veřejným vystupováním než cíleným politickým vystupováním.

Politika jako svinstvo

Trapně malá účast voličů na předvolebních mítincích dokazuje, jak málo lidí politika táhne. Získat více jak 1000 lidí (včetně turistů), to už musel být na Staroměstském náměstí sám prezident a několik populárních hudebních skupin a bavičů. Politik je dnes takřka synonymem pro nadávku, být členem politické strany se ve slušné společnosti nenosí (sám jsem musel opustit jedno zaměstnání dokonce jen kvůli členství v Mladých křesťanských demokratech). Důsledkem je mimo jiné i permanentní personální krize v politických stranách – slušní, schopní lidé raději volí výrazně příjemnější a (alespoň z krátkodobého pohledu) smysluplnější způsoby zaměstnání nebo trávení volného času, než je vyseďávání na schůzích a hádání se s lidmi, se kterými byste normálně nestrávili ani pět minut. Personální krize je tak vidět i v parlamentu, jehož intelektuální i morální úroveň klesá s každými dalšími volbami od roku 1990.

Někdy se strany toto dilema snaží řešit zuřivým hledáním kandidátů mimo vlastní stranu. To může mít dobrý výsledek, pokud se takový kandidát alespoň v hrubých rysech ztotožňuje se stranickým programem. Může to ale dopadnout fiaskem, jako když lidovci v Praze kandidují Johna Boka, komickou postavu pražské (pseudointelektuální scény, který kandidoval už za ODS, Nezávislé či Balbínovu poetickou stranu a má s křesťanskými hodnotami asi tolik společného jako Mickey Mouse (je například pro registrované partnerství a eutanázii).

Voliči by se ale neměli nechat úplně znechutit. Ano, na řadě krajů a na magistrátech vznikla bratrstva, která si nahrávají obecní zakázky a čachrují s pozemky. Slabá koaliční vláda nutila premiéra Topolánka stále více spoléhat na „nestandardní“ řešení, zákulisní praktiky, přeběhlíky... Aféra Morava ukázala, jací lidé jsou v nejvyšších patrech politiky. A pak samozřejmě reformy... Jsou takové, jaké jsou (ale pořád lepší než žádné, donekonečna se zadlužovat nemůže-

KOMENTÁŘE

me...). A jestli těch nešťastných 30 korun u lékaře stálo voličům za to dát hlas Paroubkovi, tak by se měli zamyslet nad tím, kolik peněz dávají bez řeči veterináři za svého pejska a zda se také rozmyšlejí nad každými třiceti korunami, když jdou večer na pivo.

Na druhé straně totiž máme Jiřího Paroubka, muže s takřka autoritativními sklony a nepokrytě přejícímu spolupráci s komunisty. Jeho přátelé se na křtu jeho knihy navzájem střelili z revolverů a pak pořádají honosné pohřby ve stylu sicilské mafie. Jenže Paroubek mohl voličům nabídnout volbu PROTI něčemu, zatímco koalice nenabídla příliš jasně, PRO co by měli lidé hlasovat.

Vybarvit barvy na praporech!

Paroubek sice mluvil hlavně o sociálních jistotách, ale nezapomínejme, že levice, to už dnes není boj za sociální dávky. To je také boj za registrované partnerství, adopci dětí homosexuály, co nejsnazší přístup k potratům, eutanázii, vymazání náboženství z veřejného prostoru, zasahování státu do soukromé sféry... Proti těmto nešvarům, proti tomuto proticivilizačnímu pochodu je potřeba se postavit. To znamená volit napravo. Jenže trpělivost voličů není nekonečná. Pánové v ODS i KDU-ČSL by si to měli uvědomit. Ochota volit menší zlo bude zákonitě stále menší. Měli by se zamyslet nad tím, jak volí-

če přitáhnout, co jim nabídnout a také kdo jim to nabídne. Zatím to ale vypadá, že v obou stranách (v ODS především) budeme spíše svědky boje o moc, který (v ODS) asi vyhrají ostřílení matadoři z krajské úrovně, tedy často právě členové oněch korupčních bratrstev, o nichž byla řeč. KDU-ČSL má možná větší šanci (korupční bratrstva jsou v ní výrazně menší), musí ovšem nabídnout voličům (těm nekmenovým) jasný důvod proč v souboji titánů (ODS-ČSSD) volit právě lidovce. Chce-li, aby se unavení a znechucení voliči postavili pod její prapory, musí na nich nejprve jasně vybarvit barvy.

Matyáš Zrno, Občanský institut

Další stopa Kuksu v české krajině

Řád sv. Huberta na Kuksu pořádal v sobotu 4. října, tj. na sv. Františka, již patnácté slavnosti a velkolepé pojetí tomu odpovídalo. Zahájení slavnostního průvodu se v Kuksu účastnili rovněž hosté ze Slovinska, Polska a dalších zemí. Následovaly nejen běžné akce, tj. soutěž ve vábení jelenů, ukázky loveckých plemen, dravců a jezdecké dovednosti, ale i vystoupení různých souborů, trubačů apod. Slavnosti byly zakončeny svatohubertskou zpívanou a troubenou mší svatou, celebrou církevními představiteli. Závěrem dne byl pochodňový průvod a ohňostroj.

Novinkou bylo slavnostní zahájení a posvěcení nové „Křížové cesty“ za účasti místního hejtmana, královohradeckého biskupa Mons. Dominika Duky a apoštolského nuncia v ČR Diego Casera. Jedná se o moderní návaznost na původní. Umístění je asi dva kilometry od Kuksu, za obcí Stanovice, a to na louce ve volné krajině s krásným výhledem do okolní přírody. Je to mimořádný cyklus patnácti sochařských zastavení od autorů tří generací v dramaturgii Vladimíra Preclíka. Tento „Příběh utrpení a naděje člověka“ vytvořili umělci dle svých životních zkušeností. Některé dosahovaly výše i čtyř metrů.

Zvěstování ztvárnil Daniel Klose (1973); Rouška Veroniky – Stanislav Hanzlík (1931); Zázrak nanebevstoupení – Vojtěch Adamec (1933); Trnová koruna – Ellen Jilemnická (1946); Katedrála – Vladimír Preclík (1929–2008); Svatá rodina – Jan Koblasa (1932); Svět-

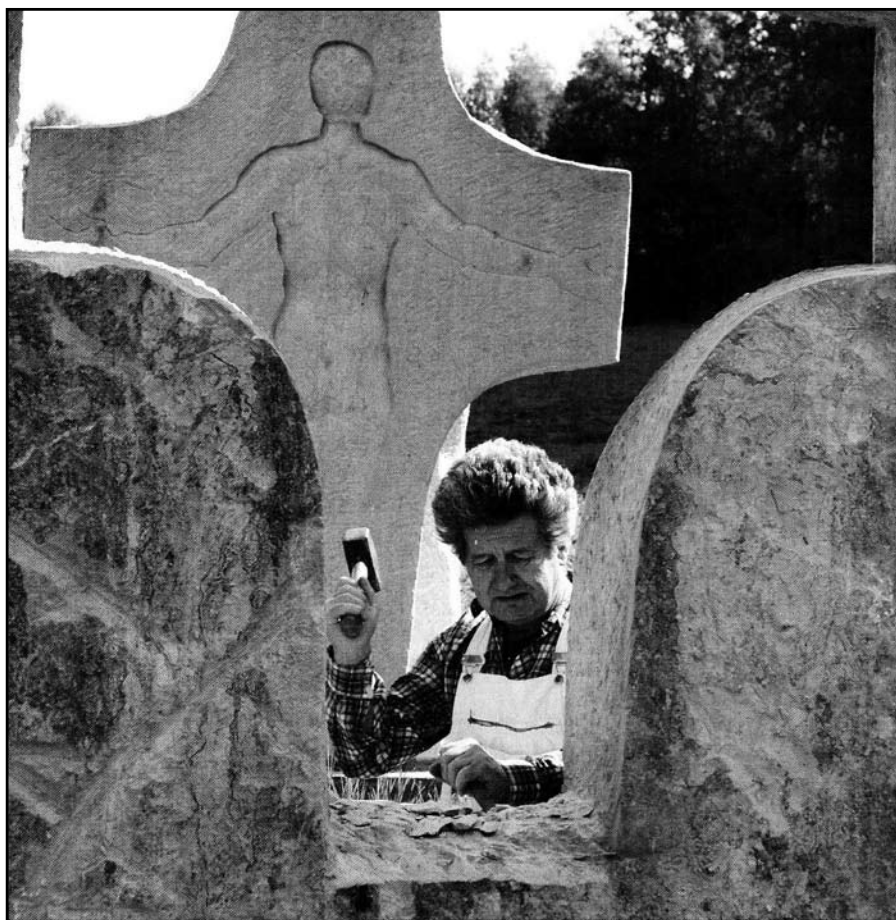

Foto: autor

lo v temnotách – Ivan Jilemnický (1944); Vykoupení – Jan Hendrych (1936); Pietta – Marius Kotrba (1959); Slza – Václav Fiala (1955); Krajina kříže – Čestmír Mudruška (1935) – viz foto; Hledač –

Michal Šarše (1956); Lásky bolest – Jiří Marek (1972); Brána naděje – Jaromíra Němcová (1959); Obelisk – Jiří Kačer (1952).

Petr Jílek, KCLJ

KOMENTÁŘE

Končí doba rozmařilých ekonomik

Společnost zvyklá na rozmařilé plýtvání se musí učit počítat, rozvažovat a šetřit

Foto: ČTK

Také vám připadá, že v dnešní době médií a internetu je občas nastoleno téma, kterému se nedá vyhnout, před kterým se nemáte kam schovat a neexistuje způsob, jak o něj doslova nezakopnout na každém kroku? Takovým tématem je v současnosti ekonomická krize. Tohle sousloví je už nějakou dobu pravidelným inventářem na prvních stránkách novin, o ekonomické krizi se diskutuje v rozhlasu i v televizi. O krizi se už baví lidé na ulici a než se stane předmětem vtipů a vtipků z domácí dílny českého humoru, je jen otázkou času.

Nejsem ekonom a moje znalosti v tomto oboru jsou minimální. Přiznávám, že svět kapitálových investic, hypotečních úvěrů a akciových trhů je pro mě něco jako svět za zrcadlem v Lewisově Alence v říši divů. Ostatně, nejsem sám. Jak poslední týdny odhalily, o skutečných praktikách a nekalých systémech obchodů v některých bankovních domech nic netušili ani lidé, pro které je ekonomika dokonce zdrojem obživy. Mnozí z nich stáli jen v němém úžasu nad tím, jak jejich kolegové bankovní manažeři nejdříve poskytovali hypoteční úvěry lidem, kteří je nedokázali splácet a z těchto nesmyslných půjček následně vytvořili dobře zabalený balíček, který kupovali a zase prodávali jiní bankovní manažeři. Celý tento grandiózní podvod fungoval až do chvíle, než několik lidí napadlo nahlédnout pod zlatý obal. A ouha! Jejich zjištění je zřejmě šokovalo natolik, že na virtuálním náměstí

plném bankéřů v dobře ušitých oblecích docela nečekaně zazněl výkřik – „král je nahý a balíček je prázdný“.

Z událostí, kterých jsme v posledních týdnech svědky, se dá soudit, že ekonomika západních velmocí zřejmě stála na mnohem křehčích základech, než si byl kdo ochoten připustit a žádný zaručený recept na její záchranu neexistuje. Vlády západních zemí jsou do značné míry v pasti. Když nebudou sanovat ztráty oněch nezodpovědných bankéřů, lidé zpanikaří, začnou hromadně vybírat své úspory a celá ekonomika zkolabuje. Když zaplatí bankám jejich ztráty, budou se zase o něco hůř hledat ve státních rozpočtech peníze na nové silnice, školy nebo třeba na navýšení důchodů. Celou situaci navíc komplikuje ještě skutečnost, že zatímco bohaté – především evropské státy – vkládají značnou část svých rozpočtů do sociálních a zdravotních systémů, méně vyspělé země tyto prostředky investují a skupují tak celé továrny a firmy po světě. V kombinaci s velmi levnou pracovní silou, která v málo rozvinutých zemích je, tak Evropě vyrůstá další a možná ještě mnohem závažnější problém.

Na začátku jsem řekl, že jsem v ekonomice naprostý laik. Člověk ale nemusí být zrovna profesorem na Harvardu, aby pochopil, že se světem kolem nás se cosi zásadního stalo. Velkou deziulizí zřejmě končí doba bohatých a rozmařile plýtvajících ekonomik. Pravidlo, že čím vyšší je spotřeba, tím vyšší může být i výroba

a tím rychleji se roztáčí soukolí ekonomik států, se ukazuje jako cesta do slepé uličky. Společnost, která si zvykla na rozmařilé plýtvání, se zřejmě bude muset znovu učit počítat, rozvažovat a šetřit.

Události, kterých jsme v poslední době svědky, mají i svůj duchovní rozměr. O materiální orientaci současné společnosti se toho napsalo a namluvilo mnoho. Mnoho moudrých lidí si lámalo hlavu s tím, jak atraktivně přiblížit zejména mladé generaci duchovní hodnoty. Komerce, reklama a nákupní boom se zdál být neporazitelným soupeřem a ve vztahu k Bohu jen obtížně překonatelnou překážkou. O nákupních střediscích se mluvilo jako o novodobých chrámech nebo moderním náboženském kultu. Společenská prestiž a úroveň se stále zřetelněji stávala přímo úměrná množství peněz, které byl člověk schopen a ochoten bezstarostně utrácet. Tváří v tvář ekonomické krizi z posledních dní se však pohled většiny lidí začíná postupně měnit. Je samozřejmě otázkou, do jaké míry se krize z úrovně makroekonomické skutečně projeví v peněženkách konkrétních lidí. Jisté ale je, že nějakým způsobem se krize dotkne každého z nás.

Myslím, že tato situace může být do značné míry příležitostí pro Církev. Měli bychom využít toho, že z našich slovníků, myslí i srdci ani v dobách největšího rozkvětu nevymizely hodnoty jako pokora, solidarita nebo sebezapření. Samozřejmě, nemám na mysli žádné káravě podmařené moralizování! Jde mi spíše o to, abychom dokázali využít náskok, který máme. Narozdíl od mnohých přeci nemusíme prožívat šok z toho, že bublina věčné hojnosti a plýtvavé rozežranosti tak rychle a nekompromisně splaskla. Ve svých myslích se nepotřebujeme těžce vyrovnávat s tím, že pokora a střídmost není projevem slabosti a neschopnosti. A především – narozdíl od lidí orientovaných pouze na majetek, pro které jsou životní úspěch a štěstí vyjádřitelné pouze ekvivalentem peněz, můžeme být svobodní a šťastní. V nebeské bance, kde je jediným platidlem pravda a láska, se totiž nakonec všem účtuje stejně spravedlivě. A účet, který nám vystaví tam, je účtem konečným a nejdůležitějším ze všech!

Martin Horálek

<http://www.radiovaticana.cz>

PŘEDNÁŠKA

Evropa tu za dvě generace už nebude

Proslov nizozemského politika Geerta Wilderse o nebezpečí islamizace Evropy

V Evropě dnes žije na pětapadesát milionů muslimů. Univerzita v San Diegu nedávno odhadla, že během pouhých dvanácti let vytvoří muslimové šokující 25 % evropské populace. Bernhard Lewis předpověděl muslimskou většinu k závěru tohoto století. Není to poprvé, co je naše civilizace ohrožena. Už mnohokrát jsme byli v nebezpečí. Už mnohokrát nás zradily naše elity. Už mnohokrát se stalo, že naši vůdcové spolupracovali s nepřítelem. Teď není čas učit se podávat se nepříтели, usmiřovat si jej, kapitulovat, skládat zbraně nebo ustupovat. Není vhodná doba na rady pana Chamberlaina. Je doba učit se od pana Churchilla a připomenout si jeho slova z roku 1942: „Nikdy neustupujte, nikdy, nikdy, nikdy, nikdy...“, nikdy se nepoddejte zdánlivě zdrcující převaze nepřítele.“

*Přetiskujeme překlad proslovu nizozemského politika Geerta Wilderse, předse-
dy Svobodné strany, předneseného v hotelu Four Seasons, New York. Wilders v něm představil Vlasteneckou alianci a oznámil konání jeruzalémské konference Tváří v tvář džihádu (Facing Jihad Conference).*

*K vystoupení došlo 25. září díky sponzor-
ské pomoci The Hudson Institute.*

Draží přátelé,

veliké díky za vaše pozvání a díky, že se naše setkání koná v hotelu Four Seasons, Čtyři roční období. Pocházím ze země, která zná jen jedno jediné roční období, období dešťů, které začíná 1. ledna a končí 31. prosince. Když se náhodou poštěstí a po tři dny v kuse svítí slunce, vláda vyhláší stav ohrožení. Takže Čtyři období jsou pro mě novinkou.

Je taky skvělé, že jsem mohl navštívit New York. Když sleduji tu siluetu mrakodrapů a kancelářských budov, vzpomínám si na slova Ayn Randové: „Nebe nad New Yorkem je zviditelněním lidské vůle“. Jistěže, bez nás Holanďanů byste to nedotáhli nikam a dosud byste přemýšleli, jak tenhle kus země koupit od Indiánů. Nás ale těší, že jsme tuhle drobnost zařídili za vás. Nezbyvá než uznat, že jste s ním podnikli úžasné věci, na které bychom se my sotva kdy zmohli.

Přivezl jsem do Ameriky poselství. Poselství, že ve Starém světě to nevedeme nejlépe. Snáší se na nás strašlivé nebezpečí a není snadné uchovat si opti-

mismus. Možná prožíváme poslední fázi islamizace Evropy. Ta není jen jasným a bezprostředním ohrožením Evropy jako takové, ale ohrožuje i Ameriku a samotné přežití Západu. Ve scénáři, který se rýsuje čím dál jasněji, je Amerika poslední nedobytou baštou. Spojené státy jako poslední bašta západní civilizace, stojící proti západní Evropě. Po jedné či dvou generacích se Spojené státy budou ptát: Kdo prohrál Evropu? Evropští vlastenci nasazují dnes a denně své životy, aby takovému scénáři zabránili.

Moje krátká přednáška sestává ze čtyř částí.

V té první popíšu současnou situaci v Evropě. Pak se na chvíli zastavím u islámu. Potom, pokud vydržíte, krátce pohovořím o filmu, který jste právě viděli. Na závěr pak popíšu nedávné setkání v Jeruzalémě.

Rostoucí islamizace Evropy

Evropa, kterou jste znali, se rychle mění. Většina z vás asi navštívila její nejznámější symboly: Eiffelovu věž, Trafalgarské náměstí, vykopávky starého Říma a možná amsterodamské kanály. To vše dosud stojí na svých místech a vypadá zhruba stejně, jako před staletím.

Jenže ve všech těch městech, někdy jen pár bloků od hlavních turistických atrakcí, najdete jiný svět, svět, kam turista zabloudí jen málokdy – a o kterém se nepíše v turistických průvodcích. Je to paralelní svět s paralelní společností, vytvořený masovou imigrací muslimů. Po celé Evropě se objevuje nová realita – plně muslimské čtvrti, kde žije jen minimum domorodých Evropanů a kam domorodec raději nezabloudí. A pokud zabloudí, může toho litovat. Což se týká dokonce i policistů. Je to svět ošátkovaných žen, v oděvech podobných neformálním stanům, s kočárky a houfy malých dětí. Jejich manželé, nebo pokud chcete otrokáři, kráčeji tři kroky napřed. Na spouště nároží najdete mešity. Nápis na obchodech jsou vyvedeny v cizí, vám nesrozumitelné řeči. Není snadné najít nějakou ekonomickou aktivitu. Tak vypadají muslimská ghetta, kontrolována náboženskými fanatiky. Muslimské čtvrti, které jako houby po dešti vyrašily ve všech západoevropských městech. Stavební kameny k budoucímu dobytí evropského teritoria, k němuž dochází

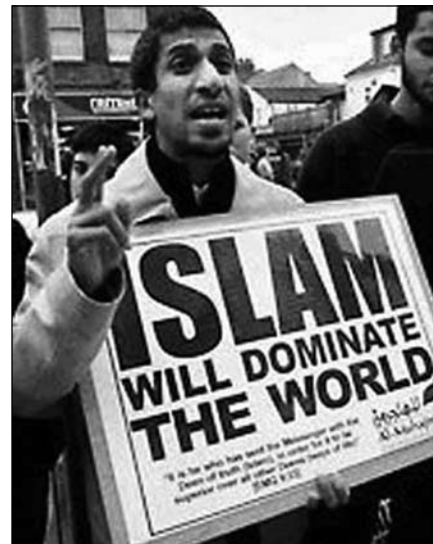

Foto: <http://avaru.polisforum.com>

postupně, po jednotlivých ulicích, městských čtvrtích a městech.

V Evropě dnes stojí tisíce mešit. Jsou navštěvovanější než křesťanské kostely. A v každém významnějším městě existuje plán na mešitu, jež má svou velikostí zahanbit největší městský křesťanský chrám. Má to být jasný signál, kdo je ve městě pánem.

Mnohá velká města jsou už teď ze čtvrtiny muslimská: například Amsterdam, Marseille nebo švédské Malmö. V jiných tvoří muslimové většinu obyvatel mladších osmnácti let. Paříž je obklíčena prstencem muslimských předměstí. Mohammed je v mnoha městech nejpobulárnějším chlapeckým jménem. V mnoha základních školách se děti nemohou učit o životě na venkově, protože to není možné bez zmínky o prasátcích, což by muslimy údajně urazilo. Mnohé státní školy v Belgii a Dánsku dnes v jídelnách vaří pouze halal pokrmy. V kdy-
si tak tolerantním Amsterdamu dnes muslimové veřejně napadají homosexuály. Na nemuslimské ženy pokřikují „děvka, děvka“. Satelitní přijímače nemíří na holandské stanice, ale na stanice v muslimském světě. Ve Francii se doporučuje učitelům, aby osnovy vynechaly autory urážející muslimskou víru, včetně Voltaira a Diderota, a podobný osud čeká Darwina. V mnoha třídách se raději neučí o holocaustu, neboť i ten uráží muslimské city. Součástí britského právního systému se nedávno staly muslimské soudy, pracující podle práva šaría. Ve

PŘEDNÁŠKA

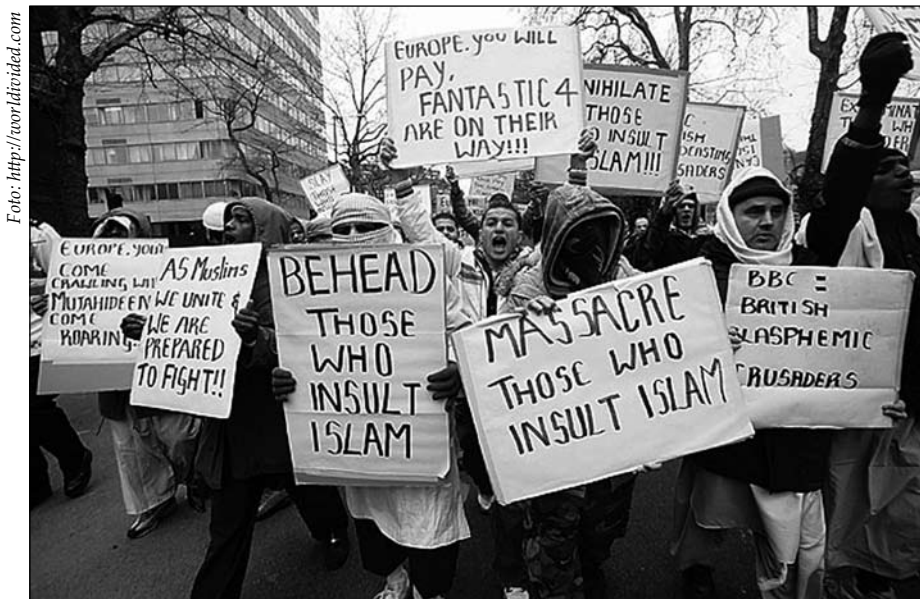

Foto: <http://www.italytoday.com>

Francii najdete čtvrti, kam se nedoporučuje vstup ženám bez šátků na hlavách. Mínlý týden mladí muslimové v Bruselu ubili skoro k smrti chlapíka, který pil na ulici o Ramadán. Z Francie emigrují rekordní počty Židů, prchající před největší vlnou antisemitismu od druhé světové války. Jejich francouzštinu lze běžně slyšet v ulicích Jeruzaléma a Netanye. Další a další příklady bych mohl jmenovat do zbláznění. Islamizace postupuje.

V Evropě dnes žije na pětadesát milionů muslimů. Univerzita v San Diegu nedávno odhadla, že během pouhých dvanácti let vytvoří muslimové šokujících 25 % evropské populace. Bernhard Lewis předpověděl muslimskou většinu k závěru tohoto století.

Soužití, nebo kolonizace?

Jenže to jsou jen čísla – čísla, na nichž by nebylo nic špatného, kdyby muslimští imigranti upřímně usilovali o asimilaci. Tomu ale naznačuje máloco. Pewovo studijní centrum [*The Pew Research Center*] oznámilo, že u poloviny francouzských muslimů převyšuje loajalita k islámu loajalitu vůči Francii. Třetina francouzských muslimů není proti sebevražedným útokům. Britské Centrum pro společenskou soudržnost [*British Centre for Social Cohesion*] hlásí, že třetina muslimských studentů v Británii by si přála žít ve světovém kalifátu. Podle jedné holandské studie plná polovina holandských muslimů připouští, že „pociťuje pochopení“ vůči útokům z 11. září.

Muslimové po nás chtějí „respekt“. A my jim náš respekt prokazujeme. Naše elity se nebrání ústupkům. Kapituluje-

me. V mé vlastní zemi jsme postupovali od výzvy kabinetního ministra, abychom z muslimských svátků udělali oficiální státní svátky, přes prohlášení jiného člena kabinetu, že islám je součástí holandské kultury, až po prohlášení křesťanskodemokratického generálního prokurátora, že se v Nizozemí nebude bránit právu šaría, pokud země získá muslimskou většinu. Někteří naši ministři vlastní marocké a turecké pasy.

Muslimové své požadavky podepírají porušováním zákonů, jež sahají od drobného vandalizmu a náhodných útoků, třeba na posádky sanitek a řidiče autobusů, až po pouliční boje menšího rozsahu. Paříž zažila regulérní povstání ve svých panelákových předměstích, proslulých *banlieus*. Jsou tací, kteří to označují za izolované výbuchy, já bych raději hovořil o muslimské intifádě. Viníky nazývám „okupanti“, protože nejsou ničím jiným. Nepřišli sem, aby se zapojili do našich společností, ale proto, aby naše společnosti zapojili do islámského světa, *Dar-al-Islam*. Jsou to kolonizátoři a okupanti.

Zmíněné pouliční násilí je vesměs namířeno proti nemuslimským občanům, což obyvatele našich zemí vyhání z jejich čtvrtí, jejich měst a jejich rodných zemí.

Politici se krčí v koutě, odmítají vystoupit před nastupující šáriou. Věří, že všechny kultury si jsou rovny. Navíc, na svěštější úrovni, se muslimové stali volebním jazýčkem na vahách, který politici nemohou ignorovat.

Za potíže s islámem může islám

Naše potíže s islámem nelze svádět na chudobu, útlak nebo evropskou kolo-

niální minulost, jak s oblibou tvrdí naše levice. A stejně tak je nelze svádět na otázku Palestiny nebo amerických jednotek v Iráku. Za potíže s islámem totiž může samotný islám.

Dovolte mi krátký úvod do islámu coby ideologie. První, co je třeba vědět, je ústřední význam jejich svatého textu, Koránu. Korán obsahuje Alláhova přímá slova, sdělená skrze anděla proroka Mohammedovi. A tady začínají naše potíže. Každé slovo v Koránu pochází přímo od Alláha, a tudíž se o něm nepochybuje a nediskutuje. Je závazné pro každého muslima a po všechny časy. Proto nemůže existovat nějaký umírněný islám. Ano, existují umírnění muslimové, ale umírněný islám ne.

Korán obsahuje výzvy k nenávisti, násilí, podrobování jiných, zabíjení a teroru. Korán muslimy vyzývá k zabíjení nemuslimů, teroru vůči nemuslimům a ke splnění povinnosti svaté války: násilného džihádu. Džihád je povinností každého muslima, má-li islám nakonec zvítězit a ovládnout svět – pomocí meče. Korán též je silně antisemitský, židé v něm jsou přirovnáváni k opicím a prasatům.

Druhým důležitým aspektem je význam proroka Mohammeda. Jeho život je příkladem všem muslimům a není povoleno jej kritizovat. A zase, kdyby byl Mohammed prorokem míru, cosi jako Ghándi zkřížený s matkou Terezou, neměli bychom problém. Jenže Mohammed byl pouštní lupič, masový vrah, pedofil, polygamista žijící současně s několika ženami. Islámská tradice nás učí, jak vybojovával své bitvy, vyvražďoval své nepřátele a dokonce popravoval zajatce. Sám nechal vyvraždit židovský kmen *Banu Qurajza*. Často se vyjadřoval ohledně vlastnění otroků, ale nikdy nedoporučoval otroky propouštět. Jedinou morálkou islámu je šíření islámu. Co je dobré pro islám, je správné, co islámu ubližuje, je špatné. Mezi těmito póly najdeme žádné odstíny šedi.

Korán coby přímá slova Alláha a Mohammed coby vzor dokonalého člověka jsou těmi nejdůležitějšími aspekty islámu. Nenechte se mást, budou-li vám tvrdit, že islám je náboženství. Ano, má svého boha a posmrtný život, se 72 pannami. Ve své podstatě se však jedná o politickou ideologii. Ideologii s rozpracovanými i těmi nejmenšími detaily pro život společnosti i každého člověka. Islám nám chce diktovat v každé maličkosti, jeho centrálním tématem je „podřízení“. Není slučitelný se svobodou a demokracií, protože jeho cílem je

PŘEDNÁŠKA

šaría. Kdybychom měli islám k něčemu přirovnat, pak asi k jiným totalitním ideologiím, tedy komunismu nebo nacionálnímu socialismu.

Jestliže o islámu toto víme, není problém pochopit, cože se vlastně děje v Evropě. Pro miliony muslimů nejsou Korán a život Mohammedův čtrnáct století stará historie, ale každodenní skutečnost, ideál, kterým se chtějí řídit v každodenním životě. Právě proto Winston Churchill hovořil o islámu jako o „nejzpacetnější síle ve světě“ a přirovnával Korán k Hitlerově *Mein Kampf*.

Čímž se dostáváme k mému dokumentu, k *Fitně*.

Dokument *Fitna*

Jsem poslanec a nikoli filmař. Cítil jsem ale morální povinnost varovat svůj národ před islámem. Povinnost říci jasně, že Korán je zdrojem jevů, které někteří lidé označují za terorismus, ale které nejsou nic jiného než džihád. Snažil jsem se ukázat, že problematrické stránky islámu jsou samou podstatou islámu, ne nějakými okrajovými jevy.

Od chvíle, kdy jsem zveřejnil svůj plán natočit film, vyvolávala *Fitna* nemalé pozdvižení, a to v Nizozemí i zbytku Evropy. Nejprve vypukla politická bouře, při níž vlády po celé Evropě zachvátila skutečná panika. V Nizozemí bylo vyhlášeno zvýšené nebezpečí terorismu, vláda se bála útoků či dokonce bouří naší muslimské populace. Nizozemská pobočka islámské organizace *Hizb ut-Tahrir* vyhlásila, že se Nizozemí stalo příštím cílem. Série incidentů se odehrála na mezinárodním poli. Talibán hrozil, že zorganizuje útoky na holandské jednotky v Afgánistánu, internetové stránky blízké *Al Kaidě* volaly po mé smrti a různí muftiové na Blízkém východě prohlašovali, že na mou hlavu padne odpovědnost za veškerou krev, která po promítnutí dokumentu bude prolita. V Afgánistánu a Pákistánu byly při různých příležitostech páleny holandské vlajky. Jinde zas veřejně pálili pajduláky s mým jménem. Indonéský prezident prohlásil, že mi nikdy nedovolí návštěvu Indonésie, zatímco generální tajemník OSN a Evropská Unie se předháněly ve zbabělých omluvách, podobným těm, s nimiž přišla holandská vláda. A mohl bych pokračovat. Bylo to absolutní ponížení, zrada.

Následovala paleta právních potíží, ze kterých jsem se dosud nevyhrabal. Nejnověji mě zažaloval stát Jordánsko. A zrovna minulý týden oznámily tajné

služby, že stále trvá zvýšená teroristická hrozba vůči Nizozemí, a to kvůli mně a filmu *Fitna*.

Válka proti Izraeli je džihád proti Západu

Konečně bych rád řekl pár slov k Izraeli. Protože se brzy sejdeme v jeho hlavním městě. Chce-li evropský politik spolehlivě prohrát volby, stačí, když řekne něco hezkého o Izraeli. Veřejnost z celého srdce akceptovala palestinskou verzi událostí a vnímá Izrael jako agresora. Já však Izrael nepřestanu hájit. Jeho obhajobu vnímám jako principiální záležitost. V Izraeli jsem nějakou dobu žil a opakovaně jsem jej navštěvoval. Stojím za Izraelem, a to hned ze tří důvodů – coby židovskou domovinou, nalezenou po dvou tisíciletích exilu, který skončil Osvětím; coby demokratickou zemí; a coby naší první obranou linií.

Samuel Huntington to vyjádřil výstižně: „Islám má krvavé hranice.“ Izrael leží právě na této hranici. Ta nepatrná zemička je trhlinou v postupu džihádistů, znevažuje každý jejich teritoriální úspěch. Leží přímo na frontě globálního džihádu, stejně jako Kašmír, Kosovo, Filipíny, jižní Thajsko, sudánský Dárfúr, Libanon nebo indonéský Aceh. Izrael jim prostě stojí v cestě, podobně jako západní Berlín za studené války.

Válka proti Izraeli není vedena jen proti Izraeli. Je to válka proti Západu. Je to džihád. Izrael jenom vykřívá rány, které jsou určeny nám všem. Kdyby nebylo Izraele, islámský imperialismus by si pro svou energii a pro svou touhu dobývat našel jiné cíle. Díky izraelským rodičům, kteří své děti posílají do armády a v noci nemohou usnout, mohou evropští a američtí rodiče klidně spát, nic netušící o rýsujících se nebezpečích.

Mnozí Evropané by Izrael nejraději opustili, a tím prý vyšli vstříc stíženostem našich muslimských menšin. Jenže pokud, Bože chraň, necháme Izrael padnout, nepřinese to Západu vytoužený klid. Naše muslimské menšiny to neocení, nezmění své chování a nepřijmou za své naše západní hodnoty. Právě naopak, pád Izraele bude obrovskou vzpruhou světovým silám islámu. Správně si jej vysvětlí jako důkaz, že Západ je slabý, že je ztracen. Skončí-li Izrael, nebude to konec našich potíží s islámem, ale naopak začátek. Bude to začátek poslední bitvy o nadvládu ve světě. Jestliže dostanou Izrael, mohou mít cokoli. Není to tak, že Západ má v Izraeli své zájmy. Západ je Izrael.

Sebevražedná ideologie multikulturalismu

Tváří v tvář postupující islamizaci Evropy je velmi těžké zachovat si optimismus. Valí se na nás příliv. Ztrácíme na všech frontách. Demograficky je islám na koni. Vládnoucí levicové strany [*ruling liberal parties*, autor se přizpůsobuje americkým reáliím, pozn. překl.] jsou na muslimské přistěhovalectví dokonce pyšné. Vysoké školy, umělci, média, odbory, církve, špičky byznysu a celý politický establishment vyznávají sebevražednou ideologii multikulturalismu. Takzvaní žurnalisté se mohou přetrhnout, aby každého kritika islamizace onálepkovali coby „pravicového extrémistu“ nebo „rasistu“. Celý establishment se spřáhl s našim nepřítelem. Levíčáci, liberálové i křesťanští demokraté jsou s islámem jedna ruka.

Tato zrada našich elit je na celém vývoji nebolavější. V takto kritickém momentě evropských dějin by nás naše elity měly vést. Postavit se za staletý odkaz naší civilizace. Bránit odkaz našich předků. Ctít naše judeokřesťanské hodnoty, díky nimž se Evropa stala tím, čím je. Jenže na úrovni vlády vidíte jen minimální známky naděje. Sarkozy, Merkelová, Brown či Berlusconi by v soukromém rozhovoru možná přiznali, že vědí, jak hrozná je naše situace. Jakmile se ale rozsvítí malé červené světélko, zahledí se do kamery a začnou nám povídat o mírumilovném náboženství a jak bychom spolu měli vycházet a zpívat Kumbája. Vědomě a dobrovolně se dopouštějí toho, co Ronald Reagan označil za „zradu naší minulosti, zahazování naší svobody“.

Nadějné příznaky znovuzrození evropského ducha

Jestliže je v Evropě nějaká naděje, pak v prostých lidech, nikoli v elitách. Změna může přijít jenom od řadových občanů. Je to jen na nich, na jejich snaze. Budou však muset zvítězit nad celým právním, legálním a mediálním establishmentem.

V posledních letech se objevují první drobné, přesto však nadějné příznaky znovuzrození evropského ducha. Elity naší svobodu možná zrazují, ale prostá veřejnost ne. V mé vlastní zemi, Nizozemí, dnes na 60 % populace vidí v masové imigraci muslimů naši největší politickou chybu od druhé světové války. Rovněž 60 % vnímá islám jako nejzávažnější hrozbu národní existenci. Nemám pocit, že by se veřejné mínění v Holandsku nějak zásadně lišilo od jiných evropských zemí.

PŘEDNÁŠKA / DOPISY ČTENÁŘŮ

Foto: <http://www.benettontalk.com>

Navzdory všem ústrkům roste síla vlasteneckých stran, které se otevřeně staví proti džihádu. Moje vlastní strana debutovala před dvěma lety, a hned získala pět procent voličů. Dnes jí průzkumy přiznávají deset procent. Spřízněné strany jinde v Evropě si stojí podobně. Bojují s levicovým establishmentem a současně se, volič za voličem, etablojí na politických kolbištích svých zemí.

Už brzy se tyto vlastenecké strany vůbec poprvé sejdou k výměně zkušeností. Možná to je počátek něčeho velkého. Něčeho, co na následující desetiletí přetvoří politickou mapu Evropy. Možná to taky je naše poslední šance.

Vlastenecká aliance

Stane se tak letos v prosinci, na konferenci pořádané v Jeruzalémě. Díky profesorovi Aryeh Eldadovi, členovi *Knesetu*, se můžeme sejít přímo v izraelském parlamentu, shlédnout film *Fitna* a dis-

kutovat o hrozbě džihádu. Konferenci pořádáme v Izraeli, abychom dali jasné najevo, že jsme všichni na jedné lodi a že Izrael je součástí našeho společného dědictví. Účastníci budou pečlivě vybráni tak, aby nebyly zastoupeny žádné rasistické organizace. Pozvané politické strany rovněž musí být oddány demokracii.

Na konferenci tak vznikne aliance evropských vlastenců. Aliance, jež by se měla stát oporou pro všechny organizace a politické strany, které se staví proti džihádu a islamizaci. A tato aliance bude potřebovat vaši podporu.

Náš podnik může rozhodnout o přežití Ameriky a Západu. Američané mohou snít o tom, že je jejich vzdálenost chrání před džihádem a islamizací. Jenže přesně před sedmi lety byl v tomto městě dosud cítit dým z ground zero, dým z útoku, který s tím sněním nadobro skoncoval. A je zde hrozba, mnohem horší než hrozba nového útoku, hrozba, že Amerika zůstane poslední baštou. Světla nad Evropou mohou zhasnout rychleji, než si kdokoli dokáže představit. Islámská Evropa by byla Evropou bez svobody a demokracie, ekonomikou pustinou, intelektuální noční mýrou, a zásadní ranou americké vojenské moci – ze spojenců by se stali nepřátelé, vyzbrojeni atomovými zbraněmi. Jestliže by se Evropa islamizovala, bylo by jen na Americe uchránit odkaz Říma, Atén a Jeruzaléma.

Nikdy neustupujte

Drazí přátelé, svoboda je nejcenějším z darů. Moje generace se za svobo-

du nikdy nemusela bít, byla nám nabídnuta na stříbrném podnose, přinesli ji nám lidé, kteří za ni položili své životy. Americké hřbitovy nám po celé Evropě připomínají jména mladých kluků, kteří se nikdy nevrátili domů a na které vzpomínáme s láskou. Moje generace svobodu nevládní: byla nám jenom svěřena do opatrování. Tu vybojovanou evropskou svobodu můžeme jen předat našim dětem, a to ve stejném stavu, v jakém nám ji propůjčili. Nemáme právo handlovat o ni s mulláhy a imámy. To by nám příští generace nikdy neodpustily. Naše svobody nesmíme zašantročit. Nemáme na to právo.

Není to poprvé, co je naše civilizace ohrožena. Už mnohokrát jsme byli v nebezpečí. Už mnohokrát nás zradily naše elity. Už mnohokrát se stalo, že naši vůdcové spolupracovali s nepřitelem. A přesto nakonec svoboda zvítězila.

Teď není čas učit se poddávat se nepříteli, usmiřovat si jej, kapitulovat, skládat zbraně nebo ustupovat. Není vhodná doba na rady pana Chamberlaina. Je doba učit se od pana Churchilla a připomenout si jeho slova z roku 1942:

„Nikdy neustupujte, nikdy, nikdy, nikdy, nikdy, v maličkostech ani velkých věcech, o kus ani o kousek, ledaže byste ustoupili cti a dobrému mravu. Nikdy neustupujte před nátlakem, nikdy se nepoddejte zdánlivě zdrcující převaze nepřitele.“

Geert Wilders

Pro *Eurabia.cz* přeložil -M-

www.eurabia.cz

(meziitulky redakce)

Dopisy čtenářů

Děkujeme za vaše ohlasy. Těšíme se na vaše podněty, které můžete zasílat na adresu redakce uvedenou v tiráži. Čtenářské dopisy jsou redakčně kráceny a nemusejí vyjadřovat stanovisko redakce.

Vážená redakce,

přečetl jsem si letošní *RC Monitor* č. 18, kde mne zaujala Předvolební aktualita na straně 12. Plně s ní souhlasím. Přesto se mi zdá, že je to málo. Současná situace v naší republice, mnoha zemích Evropy, USA, Kanadě a dalších státech je ta, že největší nebezpečí není komunismus, ale liberalismus. Ten je charakterizován popíráním objektivního mravního řádu, suverenitou a nezávislostí individua a společnosti na Bohu

a jeho zákonu, přesvědčením, že lze „demokratickým“ procesem vytvářet libovolné zákony a uměle vytvářet různá domnělá lidská práva (např. práva na potrat), sekularizací přesahující onu sféru, která opravdu náleží „císaři“. Je to odmítnutí jurisdikce Ježíše Krista, našeho Pána a Boha, nad jednotlivci a celou společností. Sekularismus je v rozporu se správným řádem lidské společnosti, která má být pod vládou Kristovou, jak o tom píše Pius XI. v encyklice *Quas Primas* o Kristu Králi.

V našem státě to nejsou jen komunisté, ale i Zelení, sociální demokraté a velká část ODS i KDU-ČSL (viz též Otevřený dopis Hnutí Pro život ČR celostátní konferenci KDU-ČSL k problematice zdravotnictví publikovaný v letošním *RC Monitoru* č. 11), kdo vnáší do politiky liberální ideje odporující katolické morálce. Mám za to, že by bylo dobré, kdybyste se příležitostně zaměřili také na problematiku liberalismu.

S pozdravem

Michal Kretschmer, Praha

ÚVOD DO FILOSOFIE

Problémové souvislosti a ohniska napětí filosofického tématu

Člověk byl stvořen jako myslící bytost, byl obdarován rozumem. Tento dar je však třeba rozvíjet a kultivovat – jediné správné myšlení dovádí člověka k pravdě. Filosofie, „touha po moudrosti“, je však v dnešním světě spíše přehlížena či dokonce znevažována. Jako malý příspěvek k podpoře správného myšlení otiskujeme na pokračování Úvod do filosofie, studijní materiál vzdělávací společnosti Academia Bohemica.

2. Hodnoty myšlení a evidence mravního zákona

Podíváme se teď na souvislost gnoseologických a etických problémů obráceně. Zachytíme, jak se základní řešení teorie poznání promítají do etického výkladu norem lidského jednání, jak celou etiku podstatně ovlivňují. Zatím jsme v teorii poznání narazili na problém hranic lidského myšlení – jestli jsou dány mezemi empirie, nebo ne. Nyní se dotkneme samotného jádra teorie poznání. V něm se nachází problémy spojené s pravdou.

Pravda je základní otázkou gnoseologie. Patří do řady čtyř až pěti největších otázek filosofie. V kritické reflexi pravdy se prostřednictvím metodického pochýbování zkoumá, jestli je pravda (tak jak ji všichni předfilosoficky rozumíme a užíváme) skutečně hodnotou našeho myšlení. Co pravdou běžně rozumíme? Nějakou kvalitu myšlení, která spočívá v tom, že věci poznáváme tak, jak jsou – objektivně.

Radikální negace hodnot myšlení

Mnozí filosofové (a zdá se, že je jich dnes čím dál víc) se ale domnívají že taková kvalita souladu s objekty je našemu myšlení odepřena. Jsou přesvědčeni, že pravda v objektivním smyslu se v našem myšlení nevyskytuje. Bylo by prý naivní věřit, že se to s pravdou má tak, jak se to prvoplánově nabízí. Jiní s pravdou problém nemají, spoléhají na její bezprostřední evidenci; vždyť je to jasné, že pravdu máme, říkají. Pak je tu ještě pár filosofů, kteří se pokoušejí pravdu kriticky ověřit.

Krom toho filosofové také tvrdí, že i kdybychom pravdu nakrásně v myšlení měli, nemohli bychom ji poznat s jistotou; nemohli bychom ji prý s definitivní platností ověřit, dokázat. Vedle objektivní a jistoty je předmětem sporů o pravdu i její obecná, metadějinná platnost. Zvláště v poslední době se ujal názor, že pravda je historicky a kulturně podmíněná. Co prý platí v jednom takovém historicko-kulturním kontextu, neplatí v jiném.

Jak už to tak ve filosofii bývá, jsou filosofové, kteří s takovou důkladnou li-

kvidací základních hodnot myšlení hluboce nesouhlasí. Tak si vyberte. Vybírejte ale pokud možno s rozmyslem! Neboť celé filosofické, potažmo vědecké myšlení vypadá úplně jinak, jestli s těmito základními hodnotami myšlení počítáme, nebo je v různé míře důslednosti popíráme. Čtenáři Úvodu do filosofie mají vlastně ještě jednu možnost – nevybírat nic. Mohou se od filosofie po její nudné prezentaci odvrátit k něčemu zábavnějšímu či užitečnějšímu. Jestliže ale intelektuálně úplně neodumřou, dostihne je pravděpodobně otázka základních hodnot myšlení oklikou, v mnohonásobně nařazeném zprostředkování, případně v rétorickém balení postmodernistů. Pak budou mít hned jasno a není vyloučeno (je to dokonce pravděpodobné), že ho budou i se zápallem šířit kolem sebe.

V éře hlubinné skepse

Právě současné, postmoderní myšlení vyhodnotilo celý vývoj novověkých teorií poznání ve smyslu hlubinné skepse. V ní si nemůžeme být žádným principem poznání jisti. Vždycky v rámci hlubinné skepse můžeme oprávněně namítnout, že platí jeho opak. Pak si ale nemůžeme o našem myšlení nic namlouvat. Poctivě vzato, nemáme žádné kritérium k rozlišení pravdivých a mylných myšlenek. Musíme si čestně přiznat, že o myšlenkách, které běžně a suverénně pokládáme za pravdivé, můžeme ve skutečnosti tvrdit jen to, že jim prostě věříme. Pravda je jen komplementem, který skládáme našim vírám.

Všeobšáhla relativizace a strategie radikální plurality

Stojí-li ale veškeré poznání na pouhé víře, pak bychom měli logicky připustit, že jiný může mít úplně jinou víru, o které nemůžeme říct, že je horší. Nemáme totiž spolehlivé, absolutní kritérium. Všechno je v našem myšlení jen relativní – závislé na našich ryze subjektivních, vposledku iracionálních (emočních) rozhodnutích pro určitou víru. Jakým právem bychom tedy chtěli povyšovat svou víru nad jiné víry? Svou kulturu nad jiné kultury? Buďme tedy pokornější a učme se vnímat

hodnoty tolerance a plurality. Tak těžší postmodernisté z hlubinné skepse své relativistické pokyny pro současnou praxi.

Etická aplikace hlubinné skepse

Přeneseme-li tedy moudrost hlubinné skepse do světa etických reflexí mravního jednání, nemůžeme si dělat žádné iluze o tom, že bychom snad poznávali nějaký zákon obecně lidské ušlechtilosti. Myslíte si, že by lidé měli být zdvořilí, ochotní pomoci, že by se měli ovládat, že by neměli žít jen pro sebe, vychytrale a lstivě, že by z jejich mravního rejstříku neměl zmizet smysl pro spravedlnost, poctivost? Proč si to myslíte? Protože se Vám to líbí? Protože to odpovídá tradičním zvyklostem? Protože v to prostě věříte? Jiní přece mají jiné tradice, věří něčemu jinému. Nepoznáváme objektivně nějaké nadčasově platné normy jednání, kterými bychom mohli obtěžovat a posuzovat druhé. Žijte a nechte žít! Neboť vše je v jednání podrobno subjektivnímu mínění a rozhodování. Žije snad někdo jako matka Tereza? V pořádku. Žije jako Casanova? Také v pořádku. Jen při Hitlerovi se postmoderní relativisté trochu ošívají. Asi také některým svým (politickým) vírám pořad ještě přičítají větší význam, než by podle vlastního kréda měli. Ale to se jistě vývojem srovná; logika východisek se i tady nakonec prosadí.

Subjektivizace mravnosti

Důsledek skeptického řešení gnoseologické otázky hodnot myšlení je v etice rovněž skeptický. Volba základních životních preferencí, postojů, hodnot, norem může být jen čistě subjektivní. Jedenec může být v podstatě čímkoli a nikdo nemá právo to kritizovat, neboť tak může činit jen ze svého čistě subjektivního stanoviska. Pravda, spravedlnost a životní styl jsou v plurálu, učí postmoderní dědicové skeptického odkazu gnoseologů a vymýšlejí důvody pro etickou rehabilitaci egoismu a narcismu.

Jiří Fuchs
studijní materiál Academia Bohemica
www.academia-bohemica.org
pokračování v příštím čísle

VĚROUČNÉ OTÁZKY

Dogma v teologii a ve filosofii

Na dotazy týkající se víry a mravů odpovídají bratři a sestry Řádu kazatelů (dominikánů) s úmyslem stanovisko Církve srozumitelně zprostředkovat. Dotazy lze zasílat na adresu redakce.

Ve svém článku o filosofii píše Jiří Fuchs o „dogmatismu“ jako něčem negativním. Případá mi, že tím vychází vsříc současněmu vkusu, který odmítá objektivitu pravdy. Nebo je možné mluvit o dogmatech jako něčem negativním?

Dogma v teologii

Dogma je Bohem zjevená a v Církvi přesně definovaná pravda víry. Bůh nám zjevuje pravdu (o sobě, člověku a světě), nemůže se mýlit a nechce nás klamat. Dogma je tedy jasným světlem a velkým darem. Proto dobrovolné pochybování o dogmatu by bylo hříchem proti 1. přikázání. V teologii je dogma něco vysoce pozitivního, co s vděčností přijímáme úkonem víry a chráníme se jakékoli pochybování o tom. Teologické zkoumání se o dogmata opírá, vychází z nich jako ze svých principů a vyvozuje z nich další pravdy.

Katechismus katolické církve k tomu poznamenává: „Učitelství úřad Církve používá plnosti své moci, když definuje nějaké dogma (článek víry), to znamená, když předkládá závazným způsobem, který vyžaduje od křesťanského lidu neodvolatelný souhlas víry, pravdy obsažené v Božím zjevení, nebo když jako definitivní předkládá ty pravdy, které jsou s nimi nutně spojeny.“ (KKC 88)

Dogma ve filosofii

Filosofie se ve svých východiscích neopírá o Boží zjevení. Jako univerzální, čistě rozumová věda nic nepřejímá vírou, ale vše se snaží rozumově odůvodnit – logicky dokázat. Proto nemá dogma v pozici argumentu ve filosofii místo. V dnešním většinově pokleslém filosofování se však často různá tvrzení nedokazují, ale pokud se přímo „nevy-

mýšlejí“, tak se nekriticky přejímají od předchozích „autorit“. V přeneseném smyslu zde můžeme mluvit o dogmatismu: totiž, že se filosofickým pravdám jen věří a že chybí jejich kritické prověření a bezpečné odůvodnění. Ve filosofickém oboru a v uvedeném smyslu je dogmatismus jistě něco nepatřičného a ochromujícího.

Fr. Pavel Mayer OP

Vážení čtenáři,
děkujeme Vám všem, kteří jste zasláním finančního daru umožnili další vydání *RC Monitoru* a pomohli pokrýt režijní náklady spojené s jeho vydáváním.

S upřímným Pán Bůh zaplať

redakce

Liturgická čtení

9. 11. Neděle Ez 47,1–2.8–9.12, Žl 46, 1 Kor 3,9c–11.16–17, Jan 2,13–22

Svátek Posvěcení lateránské baziliky

10. 11. Pondělí Tit 1,1–9, Žl 24, Lk 17,1–6

sv. Lev Veliký

11. 11. Úterý Tit 2,1–8.11–14, Žl 37, Lk 17,7–10

sv. Martin

12. 11. Středa Tit 3,1–7, Žl 23, Lk 17,11–19

sv. Josafat

13. 11. Čtvrtek Flm 7–20, Žl 146, Lk 17,20–25

sv. Anežka Česká

14. 11. Pátek 2 Jan 4–9, Žl 119, Lk 17,26–37

sv. Mikuláš Tavelič

15. 11. Sobota 3 Jan 5–8, Žl 112, Lk 18,1–8

sv. Albert Veliký

16. 11. Neděle Př 31,10–13.19–20.30–31, Žl 128, 1 Sol 5,1–6, Mt 25,14–30

33. neděle v mezidobí

17. 11. Pondělí Zj 1,1–4; 2,1–5a, Žl 1, Lk 18,35–43

sv. Alžběta Uherská

18. 11. Úterý Zj 3,1–6.14–22, Žl 15, Lk 19,1–10

Posvěcení římských bazilik sv. apoštolů Petra a Paola

19. 11. Středa Zj 4,1–11, Žl 150, Lk 19,11–28

sv. Mechtilda

20. 11. Čtvrtek Zj 5,1–10, Žl 149, Lk 19,41–44

sv. Felix z Valois

21. 11. Pátek Zj 10,8–11, Žl 119, Lk 19,45–48

Zasvěcení Panny Marie v Jeruzalémě

22. 11. Sobota Zj 11,4–12, Žl 144, Lk 20,27–40

sv. Cecílie

RC MONITOR — zpravodajský čtrnáctideník vydávaný o. s. Res Claritatis pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické Církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. Publikované zprávy jsou zveřejňovány na zpravodajském serveru <http://res.claritatis.cz>. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474.

Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 1683820001/5500.

Redakční rada: Vít Cigánek, RNDr. Václav Frei, Mgr. Michaela Freiová, Mgr. Dagmar Kopecká, P. Mgr. Pavel Mayer OP, Zdeňka Rybová, Mgr. Radim Ucháč, Kateřina Ucháčová, Ondřej Vaněček, Mgr. Matyáš Zrno. **Teologický poradce:** P. Mgr. Pavel Mayer OP.

Objednávky: Noviny jsou distribuovány zdarma a lze je v požadovaném počtu kusů objednat na korespondenční adrese redakce. Jejich vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo činí přibližně 10 Kč, což ročně znamená 240 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.